

STRATEGIA INDUSTRIALĂ A ROMÂNIEI 2024 - 2030 (draft)

Observații, propuneri

Cuprins

0. Rezumat	2
1. Sprijin specific pentru tehnologii net-zero	5
2. Simplificarea procedurilor de autorizare.....	8
3. Securizarea materiilor prime	11
4. Crearea unor coridoare industriale net-zero	14
5. Sprijin pentru industriile energofage	17
6. Suport pentru inovare și digitalizare	20
7. Investiții în formarea forței de muncă	23
8. Parteneriate internaționale.....	26
9. Promovarea cererii de produse verzi	29
10. Integrarea IMM-urilor în lanțurile de valoare europene	32
11. Reducerea birocrăției	35
12. Valorificarea potențialului românesc	38

0. Rezumat

Strategia Industrială a României 2024 - 2030 este un document esențial pentru dezvoltarea sustenabilă și competitivitatea pe termen lung a economiei românești, aliniat cu obiectivele Uniunii Europene privind tranziția către o economie verde și digitală.

Cu toate acestea, analiza noastră evidențiază mai multe deficiențe și propune o serie de măsuri necesare pentru a asigura succesul acestei tranziții:

1. Sprijin specific pentru tehnologii net-zero: Strategia nu include măsuri concrete pentru promovarea și adoptarea tehnologiilor net-zero esențiale pentru reducerea emisiilor de carbon. Recomandăm introducerea unui cadru legislativ clar, dezvoltarea infrastructurii necesare și sprijinirea industriei grele în această tranziție.

2. Simplificarea procedurilor de autorizare: Documentul nu abordează simplificarea și accelerarea proceselor administrative, esențiale pentru atragerea investițiilor în tehnologii verzi. Este necesară implementarea unor proceduri simplificate, stabilirea unor termene clare pentru autorizări și digitalizarea completă a proceselor administrative.

3. Securizarea materiilor prime: Strategia omite aspectele legate de asigurarea accesului la materiile prime critice prin dezvoltarea capacităților de extracție și reciclare la nivel național. Este esențială dezvoltarea unui plan național care să includă măsuri pentru reciclare, parteneriate internaționale și adaptarea cadrului legislativ necesar.

4. Crearea unor coridoare industriale net-zero: Documentul nu menționează formarea unor clustere industriale regionale dedicate tehnologiilor net-zero. Se recomandă dezvoltarea unor coridoare industriale net-zero, crearea de clustere regionale și integrarea IMM-urilor în aceste inițiative.

5. Sprijin pentru industriile energofage: Strategia nu oferă măsuri clare pentru sprijinirea industriilor mari consumatoare de energie în tranziția către tehnologii sustenabile. Este necesară introducerea unui cadru legislativ specific, stimulente fiscale și financiare, și promovarea colaborării intersectoriale.

6. Suport pentru inovare și digitalizare: Documentul nu propune un cadru de sprijin pentru inovare și digitalizare, esențial pentru creșterea competitivității. Se recomandă dezvoltarea unui cadru național pentru R&D, strategii de digitalizare, și infrastructura digitală necesară.

7. Investiții în formarea forței de muncă: Strategia nu prevede măsuri pentru formarea și recalificarea forței de muncă în domeniul tehnologiilor verzi. Este crucială crearea de academii net-zero, adaptarea sistemului educațional și introducerea stimulentei pentru formare și recalificare.

8. Parteneriate internaționale: Strategia nu include inițiative pentru dezvoltarea parteneriatelor internaționale esențiale pentru competitivitatea globală. Recomandăm dezvoltarea unei strategii naționale pentru parteneriate internaționale și promovarea exporturilor de tehnologii net-zero.

9. Promovarea cererii de produse verzi: Documentul nu stimulează cererea pentru produse verzi și circulare prin achiziții publice și private. Este necesară promovarea achizițiilor publice verzi, introducerea stimulentei pentru consumatori și companii, și dezvoltarea unui cadru pentru etichetarea și certificarea produselor verzi.

10. Integrarea IMM-urilor în lanțurile de valoare europene: Strategia nu se concentrează suficient pe integrarea IMM-urilor în lanțurile valorice europene, esențială pentru competitivitatea acestora. Se recomandă crearea unui program național dedicat, promovarea colaborării între IMM-uri și companii mari, și dezvoltarea competențelor necesare pentru integrarea în lanțurile de valoare.

11. Reducerea birocrației: Documentul nu include măsuri concrete pentru reducerea birocrației și a obstacolelor legislative. Este necesară simplificarea și accelerarea procedurilor administrative, reducerea sarcinilor birocratice și digitalizarea completă a acestora.

12. Valorificarea potențialului românesc: Un capitol esențial al propunerilor înaintate este dedicat identificării și valorificării domeniilor în care România are potențialul de a excela la nivel european. Printr-o abordare data-driven, statul român trebuie să analizeze resursele naționale, capacitățile de inovare și cererea de piață pentru a prioritiza domenii precum energia regenerabilă, agricultura ecologică, și tehnologiile digitale. Pe baza acestor analize, România ar trebui să dezvolte proiecte strategice bine fundamentate, pentru care să solicite sprijin financiar de la Comisia Europeană, asigurând astfel dezvoltarea sustenabilă și competitivitatea pe termen lung.

Aceste măsuri propuse ar putea transforma Strategia Industrială a României într-un instrument eficient pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare sustenabilă, competitivitate și integrare în economia europeană și globală.

1. Sprijin specific pentru tehnologii net-zero

Lipsesc măsuri concrete pentru stimularea producției și adoptării tehnologiilor net-zero, cum ar fi panourile solare, turbinele eoliene, bateriile și tehnologiile de captare și stocare a carbonului, care sunt prioritare în cadrul NZIA.

Contextul european:

Uniunea Europeană, prin inițiative precum Net-Zero Industry Act (NZIA) și Pactul Verde European, a stabilit o serie de măsuri și obiective menite să sprijine dezvoltarea și adoptarea tehnologiilor net-zero. Aceste tehnologii sunt esențiale pentru a atinge obiectivele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru a asigura tranziția către o economie verde și sustenabilă. UE urmărește să producă la nivel intern cel puțin 40% din cererea anuală de tehnologii net-zero până în 2030, reducând astfel dependența de importuri și stimulând competitivitatea industriei europene.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri clare și specifice pentru sprijinirea tehnologiilor net-zero, ceea ce creează un decalaj față de direcțiile strategice ale Uniunii Europene. Acest aspect este esențial pentru a asigura tranziția către o economie sustenabilă și pentru a menține competitivitatea României în cadrul pieței unice europene. Iată principalele deficiențe:

1. Lipsa unui cadru specific pentru promovarea tehnologiilor net-zero: SIR 2024 nu propune un cadru legislativ sau politici specifice pentru sprijinirea și dezvoltarea tehnologiilor net-zero în România. În schimb, NZIA include măsuri concrete, cum ar fi simplificarea procedurilor de autorizare, facilitarea accesului la finanțare și sprijinirea cercetării și inovării în acest domeniu.

2. Absența unui plan de dezvoltare a infrastructurii pentru tehnologii net-zero: Documentul nu detaliază măsuri pentru dezvoltarea infrastructurii necesare pentru tehnologiile net-zero, cum ar fi rețelele de energie verde, capacitățile de stocare a energiei,

sau infrastructura pentru captarea și stocarea carbonului. NZIA, pe de altă parte, subliniază importanța acestor elemente pentru atingerea obiectivelor de neutralitate climatică.

3. Sprijin insuficient pentru industriile mari consumatoare de energie: În timp ce NZIA recunoaște necesitatea sprijinirii industriilor energofage, cum ar fi producția de oțel, chimicale și ciment, pentru a investi în tehnologii mai sustenabile, SIR 2024 nu prevede măsuri clare în această direcție. Acest lucru este crucial, având în vedere importanța acestor industrii pentru economia României și pentru atingerea obiectivelor de reducere a emisiilor.

4. Fără prioritizare a proiectelor strategice: SIR 2024 nu identifică și nu prioritizează proiectele strategice care ar putea transforma România într-un lider regional în producția de tehnologii net-zero. NZIA, în schimb, permite statelor membre să desemneze proiecte strategice care beneficiază de sprijin suplimentar și de proceduri simplificate pentru implementare.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Crearea unui cadru legislativ favorabil tehnologiilor net-zero: Introducerea unor politici și reglementări care să sprijine direct dezvoltarea și adoptarea tehnologiilor net-zero, inclusiv simplificarea procedurilor de autorizare, reducerea birocrăției și facilitarea accesului la fonduri europene și naționale pentru investiții în aceste tehnologii.

2. Stabilirea unor obiective clare pentru producția de tehnologii net-zero: Alinierea cu obiectivul european de a produce cel puțin 40% din cererea anuală de tehnologii net-zero în România până în 2030. Acest lucru ar implica dezvoltarea capacităților de producție pentru tehnologii precum panourile solare, turbinele eoliene, bateriile, pompele de căldură și sistemele de captare și stocare a carbonului.

3. Dezvoltarea infrastructurii pentru tehnologii net-zero: Implementarea unui plan național pentru dezvoltarea infrastructurii necesare pentru adoptarea pe scară largă a tehnologiilor net-zero. Acesta ar trebui să includă investiții în rețele energetice, stații de încărcare pentru vehicule electrice, facilități pentru stocarea energiei și infrastructuri pentru captarea și stocarea carbonului.

4. Sprijinirea industriei grele în tranziția către tehnologii net-zero: Introducerea unor măsuri specifice de sprijin pentru industriile mari consumatoare de energie din România, care să le permită să investească în tehnologii verzi și să-și reducă emisiile de carbon. Aceste măsuri ar putea include stimulente fiscale, subvenții pentru inovare și sprijin pentru cercetare și dezvoltare.

5. Identificarea și prioritizarea proiectelor strategice: SIR 2024 ar trebui să identifice proiectele strategice în domeniul tehnologiilor net-zero care pot beneficia de sprijin național și european. Aceste proiecte ar trebui să fie tratate cu prioritate, să beneficieze de proceduri administrative simplificate și să fie integrate în planurile de dezvoltare regională.

6. Crearea de parteneriate public-private pentru inovare în tehnologii net-zero: Încurajarea colaborării între guvern, sectorul privat și instituțiile academice pentru dezvoltarea și implementarea de tehnologii inovative în domeniul net-zero. Aceste parteneriate ar putea fi susținute prin programe de finanțare dedicate și prin facilitarea accesului la resursele necesare pentru dezvoltarea acestor tehnologii.

2. Simplificarea procedurilor de autorizare

Documentul nu propune măsuri pentru simplificarea și accelerarea proceselor administrative și de autorizare pentru proiectele strategice, ceea ce este esențial pentru atragerea investițiilor, conform NZIA:

Contextul european:

Uniunea Europeană, prin Net-Zero Industry Act, a subliniat importanța simplificării și accelerării procedurilor de autorizare pentru proiectele care contribuie la atingerea obiectivelor de neutralitate climatică. Aceste proceduri includ reducerea birocrăției, eliminarea obstacolelor administrative și oferirea de priorități pentru proiectele strategice care sprijină tranziția verde. Aceste măsuri sunt esențiale pentru a stimula investițiile în tehnologii net-zero și pentru a permite implementarea rapidă a proiectelor care sunt cruciale pentru atingerea obiectivelor climatice ale Uniunii Europene.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri detaliate și concrete pentru simplificarea procedurilor de autorizare, un aspect esențial pentru atragerea investițiilor și pentru implementarea rapidă a proiectelor industriale majore. Acest lucru reprezintă un dezavantaj semnificativ în raport cu strategia europeană și reduce competitivitatea României în atragerea de investiții pentru proiecte de tehnologii verzi:

1. Lipsa unor proceduri simplificate pentru proiectele strategice: SIR 2024 nu prevede introducerea unor proceduri simplificate sau accelerate pentru proiectele considerate strategice, în contrast cu NZIA, care acordă prioritate acestor proiecte, oferindu-le acces la procese administrative mai rapide și mai puțin birocratice.

2. Absența unor termene clare pentru autorizări: Documentul nu stabilește termene clare pentru finalizarea proceselor de autorizare, ceea ce poate duce la întârzieri semnificative în implementarea proiectelor. NZIA, pe de altă parte, propune termene

stricte, cum ar fi 9 luni pentru proiectele cu capacități de producție mai mici și 12 luni pentru cele mai mari, pentru a asigura o implementare rapidă.

3. Lipsa unui punct de contact unic: Nu se menționează crearea unui punct de contact unic pentru inițiatorii proiectelor strategice, care ar facilita coordonarea și ar reduce complexitatea administrativă. NZIA recomandă astfel de puncte de contact pentru a sprijini inițiatorii proiectelor și pentru a simplifica procesul de obținere a avizelor necesare.

4. Proceduri administrative ineficiente: SIR 2024 nu abordează necesitatea modernizării și digitalizării proceselor administrative, cum ar fi acceptarea documentației electronice și reducerea cerințelor redundante, ceea ce ar putea reduce semnificativ timpul și costurile asociate cu obținerea autorizațiilor. NZIA subliniază importanța acestor aspecte pentru a face procedurile mai eficiente și mai accesibile.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Proceduri simplificate și accelerate pentru proiectele strategice: Introducerea unor proceduri administrative simplificate pentru proiectele strategice în domeniul tehnologiilor net-zero. Aceste proceduri ar trebui să includă o prioritate în procesul de avizare, acces rapid la resurse și suport tehnic, și termene clare pentru finalizarea procesului de autorizare.

2. Stabilirea unor termene stricte pentru autorizări: SIR 2024 ar trebui să includă termene precise pentru obținerea autorizațiilor necesare, similar cu NZIA, care impune termene de 9 până la 12 luni pentru proiectele strategice. Aceasta ar reduce incertitudinea și ar stimula investițiile în tehnologii net-zero.

3. Crearea unui punct de contact unic pentru proiecte strategice: Implementarea unui punct de contact unic, care să asigure coordonarea între diferitele agenții și ministere implicate în procesul de autorizare. Acest punct de contact ar oferi

suport tehnic și administrativ pentru inițiatorii proiectelor și ar facilita obținerea avizelor necesare într-un timp cât mai scurt.

4. Digitalizarea și modernizarea proceselor administrative: SIR 2024 ar trebui să prevadă digitalizarea completă a proceselor administrative, inclusiv acceptarea documentației electronice și eliminarea cerințelor redundante. Aceasta ar reduce timpul și costurile asociate cu obținerea autorizațiilor și ar facilita accesul la proceduri pentru toate părțile implicate.

5. Colaborarea interministerială și cu sectorul privat: SIR 2024 ar trebui să promoveze colaborarea între ministere și sectorul privat pentru a asigura că procedurile administrative sunt adaptate nevoilor reale ale industriei și că sunt implementate cele mai bune practici din alte state membre ale UE.

3. Securizarea materiilor prime

Documentul nu abordează necesitatea creșterii securității aprovizionării cu materii prime critice prin extinderea capacităților naționale de extracție și reciclare, conform recomandărilor UE:

Contextul european:

Uniunea Europeană recunoaște importanța crucială a securizării materiilor prime, în special a celor critice pentru tranziția către o economie verde și digitală. Net-Zero Industry Act și Critical Raw Materials Act sunt inițiative europene care subliniază necesitatea creșterii capacităților interne de extracție, prelucrare și reciclare a materiilor prime esențiale. Scopul acestor măsuri este de a reduce dependența de importuri din țări terțe, de a asigura o aprovizionare sigură și durabilă cu materiale critice și de a sprijini dezvoltarea industriei europene de tehnologii verzi.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu abordează în mod specific problema securizării materiilor prime critice, un aspect esențial pentru asigurarea competitivității industriei românești și pentru facilitarea tranziției către o economie sustenabilă. Această lipsă poate avea consecințe semnificative asupra capacității României de a susține dezvoltarea tehnologiilor net-zero și de a-și proteja economia de șocuri externe legate de aprovizionarea cu materiale esențiale:

1. Lipsa unui plan pentru extracția și prelucrarea materiilor prime critice: SIR 2024 nu prevede măsuri specifice pentru creșterea capacităților de extracție și prelucrare a materiilor prime critice în România. În contrast, strategiile europene subliniază necesitatea dezvoltării unor astfel de capacități pentru a reduce dependența de importuri și pentru a asigura o aprovizionare stabilă cu materiale esențiale pentru industriile net-zero.

2. Absenta unor măsuri pentru promovarea reciclării și reutilizării materialelor: Documentul nu include inițiative clare pentru promovarea reciclării și reutilizării materiilor prime, aspecte esențiale pentru dezvoltarea unei economii circulare și pentru reducerea dependenței de resurse noi. UE promovează în mod activ reciclarea și dezvoltarea de tehnologii de prelucrare care să minimizeze impactul asupra mediului și să conserve resursele.

3. Lipsa unui cadru de colaborare internațională pentru securitatea materiilor prime: SIR 2024 nu menționează necesitatea colaborării internaționale pentru asigurarea accesului la materii prime critice, un aspect important în strategiile europene. UE încurajează parteneriatele cu alte țări și regiuni pentru a diversifica sursele de aprovizionare și pentru a crea lanțuri de aprovizionare mai reziliente.

4. Absenta unui cadru legislativ și de reglementare adaptat: Documentul nu prevede adaptarea cadrului legislativ și de reglementare pentru a facilita investițiile în extracția, prelucrarea și reciclarea materiilor prime critice. În schimb, politicile europene promovează simplificarea reglementărilor și crearea unor condiții favorabile pentru dezvoltarea acestor industrii esențiale.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Dezvoltarea unui plan național pentru extracția și prelucrarea materiilor prime critice: SIR 2024 ar trebui să includă un plan detaliat pentru creșterea capacităților naționale de extracție și prelucrare a materiilor prime critice. Acest plan ar trebui să identifice resursele disponibile în România, să stabilească obiective clare pentru dezvoltarea infrastructurii necesare și să propună măsuri de stimulare a investițiilor în acest sector.

2. Promovarea reciclării și reutilizării materialelor: Documentul ar trebui să prevadă măsuri specifice pentru promovarea reciclării și reutilizării materiilor prime critice. Aceste măsuri ar putea include stimulente financiare pentru companiile care investesc în

tehnologii de reciclare, dezvoltarea de infrastructuri de colectare și prelucrare a deșeurilor și campanii de conștientizare pentru a încuraja consumatorii să recicleze.

3. Inițierea unor parteneriate internaționale pentru securizarea materiilor prime: SIR 2024 ar trebui să prevadă măsuri pentru dezvoltarea unor parteneriate internaționale cu alte țări și regiuni, în vederea diversificării surselor de materii prime critice. Aceste parteneriate ar putea include acorduri comerciale, proiecte comune de cercetare și dezvoltare și cooperare în domeniul prelucrării și reciclării materiilor prime.

4. Adaptarea cadrului legislativ și de reglementare: Documentul ar trebui să includă măsuri pentru simplificarea și adaptarea cadrului legislativ și de reglementare, în vederea facilitării investițiilor în sectorul materiilor prime critice. Aceste măsuri ar trebui să asigure un mediu favorabil pentru dezvoltarea industriilor de extracție, prelucrare și reciclare, reducând birocrația și oferind stimulente pentru companiile care investesc în aceste domenii.

5. Monitorizarea și gestionarea resurselor naționale: SIR 2024 ar trebui să prevadă crearea unui sistem național de monitorizare și gestionare a resurselor de materii prime critice, care să permită o utilizare eficientă și durabilă a acestor resurse. Acest sistem ar trebui să includă și măsuri pentru protejarea mediului și pentru asigurarea conformității cu standardele de sustenabilitate.

6. Crearea de parteneriate public-private pentru dezvoltarea industriei materiilor prime: Documentul ar trebui să promoveze colaborarea între guvern, sectorul privat și instituțiile academice pentru dezvoltarea tehnologiilor și infrastructurilor necesare pentru extracția, prelucrarea și reciclarea materiilor prime critice. Aceste parteneriate ar putea contribui la inovarea în sector și la dezvoltarea unor lanțuri de aprovizionare mai reziliente.

4. Crearea unor coridoare industriale net-zero

Nu se menționează formarea unor clustere industriale regionale dedicate tehnologiilor net-zero, așa cum este recomandat de NZIA:

Contextul european:

Uniunea Europeană, prin intermediul Net-Zero Industry Act și al altor inițiative din cadrul Pactului Verde European, promovează crearea de „coridoare industriale net-zero” și de „clustere regionale” pentru a facilita tranziția către o economie verde și sustenabilă. Aceste coridoare și clustere sunt concepute pentru a concentra activitățile industriale în regiuni specifice, unde infrastructura și resursele sunt dedicate sprijinirii producției și inovării în domeniul tehnologiilor net-zero. Aceste inițiative nu doar că stimulează dezvoltarea economică regională, dar și reduc costurile de tranziție pentru companii, asigurând accesul la infrastructură comună și la resurse specializate.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri sau planuri concrete pentru crearea de coridoare industriale net-zero sau clustere regionale dedicate tehnologiilor verzi. Acest lucru reprezintă o lacună importantă, având în vedere beneficiile economice și de mediu pe care aceste inițiative le-ar putea aduce:

1. Lipsa unui plan pentru dezvoltarea coridoarelor industriale net-zero: SIR 2024 nu prevede dezvoltarea unor coridoare industriale specializate, care ar putea facilita adoptarea tehnologiilor net-zero și ar putea stimula competitivitatea industriei românești. În contrast, NZIA subliniază importanța acestor coridoare pentru consolidarea capacităților industriale și reducerea emisiilor.

2. Absenta unui cadru de colaborare regională: Documentul nu include inițiative care să încurajeze colaborarea între diferite regiuni ale României pentru a crea clustere industriale. Aceste clustere ar putea aduce împreună companii, instituții de cercetare și autorități locale pentru a dezvolta soluții comune și pentru a maximiza eficiența investițiilor în infrastructura net-zero.

3. Lipsa unui mecanism de prioritizare a investițiilor în regiunile cu potențial: SIR 2024 nu identifică și nu prioritizează regiunile din România care ar putea beneficia cel mai mult de pe urma dezvoltării unor coridoare industriale net-zero. În schimb, NZIA oferă un cadru prin care statele membre pot desemna și sprijini regiunile cu cel mai mare potențial pentru dezvoltarea tehnologiilor net-zero.

4. Absenta unor măsuri de integrare a IMM-urilor în coridoarele industriale: Documentul nu include măsuri specifice pentru a asigura integrarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) în aceste coridoare industriale. Integrarea IMM-urilor este esențială pentru dezvoltarea unui ecosistem industrial complet și pentru asigurarea că beneficiile tranziției verzi sunt resimțite la toate nivelurile economiei.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Dezvoltarea unui plan național pentru coridoarele industriale net-zero: SIR 2024 ar trebui să includă un plan detaliat pentru dezvoltarea unor coridoare industriale net-zero în România. Acest plan ar trebui să identifice regiunile cu cel mai mare potențial pentru adoptarea tehnologiilor verzi și să propună măsuri pentru atragerea investițiilor în aceste regiuni.

2. Crearea de clustere industriale regionale: SIR 2024 ar trebui să promoveze crearea de clustere industriale regionale, unde companiile, instituțiile de cercetare și autoritățile locale pot colabora pentru dezvoltarea și implementarea de tehnologii net-zero. Aceste clustere ar putea beneficia de infrastructură comună, resurse specializate și sprijin guvernamental pentru a stimula inovația și creșterea economică.

3. Prioritizarea investițiilor în regiunile cu potențial: Documentul ar trebui să identifice și să prioritizeze regiunile care au un potențial ridicat pentru dezvoltarea industriilor net-zero. Aceste regiuni ar trebui să beneficieze de sprijin suplimentar, inclusiv finanțare preferențială, simplificarea procedurilor de autorizare și acces la infrastructură modernizată.

4. Integrarea IMM-urilor în coridoarele industriale: SIR 2024 ar trebui să includă măsuri specifice pentru a asigura că IMM-urile sunt integrate în aceste coridoare industriale net-zero. Aceste măsuri ar putea include facilități de finanțare, acces la tehnologie și know-how, precum și sprijin pentru dezvoltarea de parteneriate între IMM-uri și companiile mari.

5. Colaborarea interregională și internațională: Documentul ar trebui să promoveze colaborarea între regiunile din România și regiunile din alte state membre ale UE pentru a împărtăși bune practici și pentru a dezvolta coridoare industriale transfrontaliere. Acest lucru ar stimula schimbul de tehnologii și cunoștințe și ar crea oportunități pentru dezvoltarea pieței interne și a exporturilor.

5. Sprijin pentru industriile energofage

SIR 2024 nu abordează sprijinul pentru industriile mari consumatoare de energie, cum ar fi oțelul și chimicalele, în vederea tranziției la tehnologii mai sustenabile:

Contextul european:

Uniunea Europeană recunoaște importanța sprijinirii industriilor mari consumatoare de energie (energofage) în tranziția către o economie sustenabilă și verde. Aceste industrii, cum ar fi cele din sectorul oțelului, cimentului, chimicalelor și altor materiale de bază, joacă un rol esențial în economia europeană, dar sunt și mari contribuitori la emisiile de gaze cu efect de seră. Net-Zero Industry Act și alte inițiative europene subliniază necesitatea de a sprijini aceste industrii în eforturile lor de decarbonizare și de adoptare a tehnologiilor net-zero, pentru a asigura competitivitatea acestora pe termen lung și pentru a contribui la obiectivele climatice ale UE.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri clare și concrete pentru sprijinirea industriilor mari consumatoare de energie în tranziția lor către tehnologii mai sustenabile. Această lipsă de sprijin poate avea consecințe semnificative asupra competitivității acestor industrii și poate încetini progresul României către atingerea obiectivelor de neutralitate climatică:

1. Lipsa unui cadru specific de sprijin pentru industriile energofage: SIR 2024 nu prevede măsuri detaliate pentru a sprijini industriile mari consumatoare de energie în eforturile lor de decarbonizare. NZIA, în contrast, include măsuri dedicate pentru aceste industrii, cum ar fi facilitarea investițiilor în tehnologii de reducere a emisiilor și sprijinirea cercetării și dezvoltării în domeniul tehnologiilor verzi.

2. Absența stimulentei fiscale și financiare: Documentul nu menționează stimulente fiscale sau alte forme de sprijin financiar pentru industriile energofage care doresc să investească în modernizarea instalațiilor și adoptarea de tehnologii verzi. În schimb, politicile europene propun diverse mecanisme de sprijin, inclusiv subvenții, scutiri de taxe și facilități pentru investiții în tehnologiile de decarbonizare.

3. Lipsa unei strategii pentru păstrarea competitivității pe piața internațională: În timp ce NZIA și alte strategii europene subliniază necesitatea sprijinirii industriilor mari consumatoare de energie pentru a le menține competitive pe piața globală, SIR 2024 nu propune o strategie clară în acest sens. Fără măsuri de sprijin, aceste industrii riscă să piardă teren în fața competitorilor internaționali, în special în contextul costurilor ridicate ale energiei și al presiunilor de a reduce emisiile.

4. Absența inițiativelor de colaborare intersectorială: Documentul nu include inițiative care să promoveze colaborarea între diferitele sectoare industriale mari consumatoare de energie pentru a dezvolta soluții comune de decarbonizare. NZIA, în schimb, încurajează crearea de clustere industriale și coridoare net-zero, care permit industriilor să colaboreze și să împărtășească resurse și tehnologii pentru a reduce emisiile.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Un cadru legislativ specific pentru sprijinirea industriilor energofage: SIR 2024 ar trebui să includă un set de măsuri legislative dedicate acestor industrii, care să faciliteze investițiile în tehnologii de reducere a emisiilor și să promoveze tranziția către practici de producție mai sustenabile. Aceste măsuri ar trebui să includă, de asemenea, sprijin pentru cercetare și dezvoltare în domeniul tehnologiilor verzi specifice acestor industrii.

2. Introducerea de stimulente fiscale și financiare: Guvernul României ar trebui să ofere stimulente fiscale, cum ar fi scutiri de taxe sau deduceri fiscale, pentru investițiile realizate de industriile mari consumatoare de energie în modernizarea echipamentelor și adoptarea tehnologiilor net-zero. De asemenea, ar trebui să fie disponibile subvenții și finanțări din fonduri naționale și europene pentru proiectele de decarbonizare.

3. O strategie națională pentru păstrarea competitivității internaționale: SIR 2024 ar trebui să dezvolte o strategie clară care să ajute industriile energofage din România să rămână competitive la nivel global, în ciuda provocărilor legate de costurile ridicate ale energiei și de tranziția verde. Aceasta ar putea include măsuri de sprijin pentru exporturi, accesul la piețele internaționale și protecția împotriva concurenței neloiale din afara UE.

4. Promovarea colaborării intersectoriale și crearea de clustere industriale: Documentul ar trebui să încurajeze crearea de clustere industriale și de coridoare net-zero, care să permită industriilor mari consumatoare de energie să colaboreze și să împărtășească resurse pentru a dezvolta soluții comune de reducere a emisiilor. Aceste inițiative ar putea include parteneriate public-private și colaborări între companii și instituții academice pentru a dezvolta și implementa noi tehnologii.

6. Suport pentru inovare și digitalizare

Documentul nu propune un cadru de inovare care să susțină digitalizarea și dezvoltarea tehnologiilor emergente prin instrumente precum sandboxes regulatorii:

Contextul european:

Uniunea Europeană recunoaște că inovarea și digitalizarea sunt esențiale pentru realizarea tranziției către o economie verde și sustenabilă. Net-Zero Industry Act și alte inițiative europene, precum Digital Strategy și Horizon Europe, promovează dezvoltarea tehnologiilor avansate și integrarea digitalizării în toate sectoarele economiei. Aceste inițiative subliniază importanța investițiilor în cercetare și dezvoltare (R&D), crearea unui mediu favorabil pentru start-up-uri și IMM-uri inovatoare, și asigurarea accesului la tehnologie și infrastructură digitală pentru toate regiunile și industriile. Digitalizarea este considerată un element-cheie pentru eficiența energetică, reducerea emisiilor de carbon și competitivitatea globală a industriei europene.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri clare și detaliate pentru sprijinirea inovării și digitalizării, aspecte esențiale pentru creșterea competitivității și susținerea tranziției către o economie verde. Lipsa unui cadru solid de suport pentru aceste domenii poate împiedica adoptarea tehnologiilor avansate și poate limita accesul industriei românești la oportunitățile oferite de revoluția digitală:

1. Lipsa unor măsuri specifice pentru sprijinirea inovării: SIR 2024 nu prevede un cadru concret pentru stimularea cercetării și dezvoltării (R&D) în domeniul tehnologiilor net-zero și altor inovații ecologice. În schimb, politicile europene, cum ar fi NZIA și Horizon Europe, oferă finanțare și suport pentru proiecte inovatoare care contribuie la tranziția verde.

2. Absența unei strategii de digitalizare pentru industrie: Documentul nu include o strategie clară pentru integrarea digitalizării în industrie, un aspect esențial pentru creșterea eficienței și reducerea emisiilor de carbon. UE promovează digitalizarea ca un instrument crucial pentru optimizarea proceselor industriale și pentru dezvoltarea unor noi modele de afaceri sustenabile.

3. Lipsa stimulentei pentru start-up-uri și IMM-uri inovatoare: SIR 2024 nu propune măsuri pentru sprijinirea start-up-urilor și IMM-urilor care dezvoltă tehnologii și soluții inovatoare. UE, prin diverse programe de finanțare și politici, încurajează dezvoltarea de noi afaceri în sectorul tehnologiilor verzi și al digitalizării, recunoscând rolul crucial al acestora în tranziția verde.

4. Absența infrastructurii digitale moderne: Documentul nu prevede măsuri pentru dezvoltarea infrastructurii digitale necesare pentru susținerea inovării și digitalizării în întreaga țară. O infrastructură digitală modernă este esențială pentru a asigura accesul la tehnologie în toate regiunile și pentru a sprijini dezvoltarea industriilor digitale.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Crearea unui cadru de sprijin pentru cercetare și dezvoltare (R&D): SIR 2024 ar trebui să prevadă măsuri specifice pentru stimularea R&D în domeniul tehnologiilor net-zero și al altor inovații ecologice. Acest cadru ar putea include finanțări pentru proiecte de cercetare, facilități fiscale pentru investiții în R&D și parteneriate între universități, institute de cercetare și industrie.

2. Dezvoltarea unei strategii naționale de digitalizare pentru industrie: Documentul ar trebui să includă o strategie clară pentru integrarea digitalizării în industrie, care să sprijine adoptarea tehnologiilor digitale avansate, cum ar fi inteligența artificială, Internet of Things (IoT), și blockchain. Această strategie ar trebui să fie axată pe

îmbunătățirea eficienței proceselor industriale, reducerea emisiilor de carbon și dezvoltarea de noi modele de afaceri sustenabile.

3. Stimulente pentru start-up-uri și IMM-uri inovatoare: SIR 2024 ar trebui să includă măsuri de sprijin pentru start-up-uri și IMM-uri care dezvoltă tehnologii inovatoare în domeniul net-zero și al digitalizării. Aceste măsuri ar putea include acces la finanțare, mentorat, incubatoare de afaceri și simplificarea procedurilor administrative pentru aceste companii.

4. Dezvoltarea infrastructurii digitale moderne: Documentul ar trebui să prevadă investiții în infrastructura digitală, inclusiv rețele de bandă largă de mare viteză, centre de date și platforme de colaborare digitală. Această infrastructură este esențială pentru a sprijini dezvoltarea industriilor digitale și pentru a asigura accesul la tehnologie în toate regiunile țării.

5. Promovarea educației și formării în domeniul digitalizării și inovării: SIR 2024 ar trebui să includă măsuri pentru educarea și formarea forței de muncă în competențele digitale necesare pentru a susține inovarea și digitalizarea. Aceste măsuri ar putea include programe de formare profesională, cursuri universitare specializate și inițiative de recalificare pentru angajați.

6. Colaborarea cu parteneri internaționali pentru inovare și digitalizare: Documentul ar trebui să încurajeze parteneriatele internaționale în domeniul inovării și digitalizării, prin participarea la proiecte europene de cercetare, colaborări cu companii internaționale și acces la finanțări globale pentru proiecte inovatoare.

7. Investiții în formarea forței de muncă

Documentul nu prevede măsuri specifice pentru formarea și recalificarea forței de muncă în domeniul tehnologiilor verzi, cum ar fi prin crearea unor academii net-zero, cum prevede NZIA.

Contextul european:

Uniunea Europeană recunoaște importanța crucială a unei forțe de muncă bine pregătite pentru a susține tranziția către o economie verde și sustenabilă. Net-Zero Industry Act și alte inițiative din cadrul Pactului Verde European subliniază necesitatea dezvoltării competențelor în domeniul tehnologiilor net-zero, crearea de locuri de muncă de calitate și asigurarea unei forțe de muncă adaptate nevoilor industriei moderne. UE propune inițiative precum crearea „Academiilor Net-Zero”, care au ca scop calificarea și recalificarea forței de muncă în domeniul tehnologiilor verzi, pentru a sprijini atât tranziția energetică, cât și competitivitatea industriei europene.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri detaliate și concrete pentru investiții în formarea și recalificarea forței de muncă, un aspect esențial pentru succesul tranziției către o economie verde. Această lipsă de acțiune poate încetini adoptarea tehnologiilor net-zero și poate afecta negativ competitivitatea industriei românești:

1. Lipsa unor inițiative pentru dezvoltarea competențelor în tehnologiile net-zero: SIR 2024 nu propune programe specifice de formare sau recalificare a forței de muncă în domeniul tehnologiilor verzi, ceea ce contrastează cu propunerile din NZIA de creare a Academiilor Net-Zero. Aceste academii sunt esențiale pentru a asigura că lucrătorii din UE, inclusiv din România, sunt pregătiți să contribuie la tranziția verde.

2. Absenta unui plan pentru adaptarea sistemului educațional: Documentul nu menționează măsuri pentru adaptarea sistemului educațional din România la noile cerințe ale economiei verzi. NZIA, în schimb, subliniază necesitatea colaborării între guverne, companii și instituții educaționale pentru a dezvolta programe de formare relevante.

3. Lipsa stimulentei pentru angajatori și lucrători: SIR 2024 nu prevede stimulente pentru angajatori care investesc în formarea angajaților lor sau pentru lucrători care doresc să se recalifice în domenii legate de tehnologiile net-zero. În contrast, politicile europene propun măsuri de sprijin financiar și stimulente pentru a încuraja participarea la programe de formare și recalificare.

4. Absența unui mecanism de recunoaștere a calificărilor: Documentul nu include măsuri pentru a asigura recunoașterea la nivel național și european a calificărilor obținute în cadrul programelor de formare pentru tehnologiile net-zero. NZIA propune măsuri pentru recunoașterea calificărilor la nivelul întregii Uniuni Europene, facilitând mobilitatea forței de muncă și accesul la locuri de muncă în întreaga Europă.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Crearea unor programe naționale de formare și recalificare în tehnologiile net-zero: SIR 2024 ar trebui să propună crearea de academii sau programe naționale specializate în formarea și recalificarea forței de muncă pentru industriile net-zero. Aceste programe ar trebui să fie dezvoltate în parteneriat cu instituțiile academice, companiile din industrie și organizațiile guvernamentale, asigurând relevanța și calitatea acestora.

2. Adaptarea sistemului educațional la nevoile economiei verzi: Documentul ar trebui să prevadă măsuri pentru integrarea competențelor legate de tehnologiile verzi în curriculumul educațional, începând de la învățământul preuniversitar până la cel universitar. Aceasta ar include dezvoltarea de programe de învățământ dual și de cursuri specializate în universități, axate pe tehnologiile net-zero și sustenabilitate.

3. Introducerea de stimulente pentru formare și recalificare: SIR 2024 ar trebui să includă măsuri de stimulare, cum ar fi subvenții, scutiri fiscale și alte forme de sprijin financiar pentru companiile care investesc în formarea angajaților lor și pentru lucrătorii care participă la programe de recalificare în domenii legate de tehnologiile net-zero.

4. Recunoașterea națională și europeană a calificărilor: Documentul ar trebui să prevadă crearea unui mecanism de recunoaștere a calificărilor obținute în cadrul programelor de formare pentru tehnologiile net-zero, la nivel național și european. Acest mecanism ar facilita mobilitatea forței de muncă și ar asigura că lucrătorii români pot accesa oportunități de angajare în întreaga Uniune Europeană.

5. Colaborarea intersectorială pentru dezvoltarea competențelor: SIR 2024 ar trebui să promoveze colaborarea între diverse sectoare industriale, guvern și instituții educaționale pentru a dezvolta programe de formare care să răspundă nevoilor reale ale industriei. Aceasta ar putea include parteneriate public-private și inițiative comune de dezvoltare a resurselor umane.

8. Parteneriate internaționale

Lipsesc inițiativele de creare a unor parteneriate internaționale pentru comerțul și exportul de tehnologii curate, ceea ce este esențial pentru competitivitatea globală a industriei românești:

Contextul european:

Uniunea Europeană, în cadrul strategiei sale de tranziție către o economie verde, subliniază importanța parteneriatelor internaționale pentru a sprijini dezvoltarea și adoptarea tehnologiilor net-zero. Net-Zero Industry Act și alte inițiative europene promovează colaborarea cu țări terțe pentru a asigura accesul la piețe externe, resurse critice și tehnologii avansate. Aceste parteneriate internaționale sunt esențiale pentru a stimula competitivitatea industriei europene, pentru a facilita schimbul de cunoștințe și pentru a asigura o tranziție energetică globală, care să contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră la nivel mondial.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri concrete pentru dezvoltarea parteneriatelor internaționale în domeniul tehnologiilor net-zero, ceea ce limitează capacitatea României de a se integra pe deplin în economia globală verde și de a profita de oportunitățile de cooperare internațională:

1. Lipsa unei strategii clare de parteneriate internaționale: SIR 2024 nu prevede o strategie clară pentru stabilirea și dezvoltarea parteneriatelor internaționale cu alte țări sau regiuni. În schimb, NZIA subliniază importanța acestor parteneriate pentru a asigura accesul la tehnologii avansate și pentru a dezvolta piețe externe pentru produsele și serviciile net-zero.

2. Absenta unei abordări coordonate la nivel european: Documentul nu include măsuri pentru coordonarea eforturilor României cu cele ale altor state membre ale UE în cadrul parteneriatelor internaționale. O abordare coordonată ar permite României să beneficieze de pe urma inițiativelor comune și să își consolideze poziția pe piața internațională.

3. Lipsa inițiativelor de export pentru tehnologiile net-zero: SIR 2024 nu propune inițiative specifice pentru promovarea exporturilor de tehnologii net-zero românești pe piețele internaționale. NZIA, pe de altă parte, susține crearea de parteneriate industriale net-zero cu alte țări pentru a stimula exporturile și pentru a facilita accesul la noi piețe.

4. Absenta unor mecanisme de protecție împotriva concurenței neloiale: Documentul nu include măsuri pentru a proteja industriile românești împotriva concurenței neloiale din partea unor țări terțe care nu respectă aceleași standarde de mediu sau sociale. Politicile europene propun utilizarea instrumentelor comerciale și a măsurilor anti-dumping pentru a asigura un teren de joc echitabil pentru companiile europene.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Dezvoltarea unei strategii naționale pentru parteneriate internaționale: SIR 2024 ar trebui să prevadă crearea unei strategii clare pentru dezvoltarea parteneriatelor internaționale în domeniul tehnologiilor net-zero. Această strategie ar trebui să identifice piețele-cheie, să stabilească obiective clare de cooperare și să propună măsuri pentru atragerea de investiții străine și pentru promovarea exporturilor de tehnologii verzi.

2. Coordonarea cu inițiativele europene: Documentul ar trebui să includă măsuri pentru alinierea eforturilor României cu cele ale altor state membre ale UE în cadrul parteneriatelor internaționale. O abordare coordonată ar permite României să beneficieze de pe urma inițiativelor comune, cum ar fi acordurile comerciale, proiectele de cercetare și inovare transfrontaliere și programele de dezvoltare industrială.

3. Promovarea exporturilor de tehnologii net-zero: SIR 2024 ar trebui să includă inițiative specifice pentru sprijinirea companiilor românești în promovarea și exportul de tehnologii net-zero pe piețele internaționale. Aceste inițiative ar putea include programe de susținere financiară, participarea la târguri și expoziții internaționale, precum și crearea de rețele de colaborare cu parteneri internaționali.

4. Protecția industriei românești împotriva concurenței neloiale: Documentul ar trebui să prevadă măsuri pentru protejarea industriilor românești de concurența neloială, prin utilizarea instrumentelor comerciale disponibile la nivel european și internațional. Aceasta ar putea include aplicarea de tarife anti-dumping, măsuri de protecție a proprietății intelectuale și asigurarea respectării standardelor de mediu și sociale în comerțul internațional.

5. Promovarea colaborării internaționale în cercetare și inovare: SIR 2024 ar trebui să includă măsuri pentru încurajarea colaborării internaționale în domeniul cercetării și inovării, în special în ceea ce privește dezvoltarea tehnologiilor net-zero. Acest lucru ar putea include participarea la proiecte europene de cercetare, parteneriate cu instituții academice și de cercetare din alte țări și acces la finanțări internaționale pentru proiecte de inovare.

6. Integrarea României în lanțurile valorice globale: Documentul ar trebui să prevadă măsuri pentru integrarea companiilor românești în lanțurile valorice globale ale tehnologiilor net-zero. Aceasta ar implica sprijinirea companiilor românești în dezvoltarea capacităților de producție pentru componente critice, precum și facilitarea accesului la piețele globale prin parteneriate internaționale.

9. Promovarea cererii de produse verzi

Nu sunt incluse măsuri care să stimuleze cererea pentru produse circulare și net-zero prin achiziții publice și private, așa cum recomandă politicile UE:

Contextul european:

Uniunea Europeană, prin strategii precum Pactul Verde European și Net-Zero Industry Act, pune un accent deosebit pe stimularea cererii pentru produse verzi, net-zero și circulare. Acest lucru este esențial pentru a atinge obiectivele de neutralitate climatică și pentru a încuraja tranziția către o economie mai sustenabilă. UE promovează utilizarea achizițiilor publice verzi, oferă stimulente pentru consumatori și companii să aleagă produse sustenabile și stabilește criterii stricte de sustenabilitate pentru produsele disponibile pe piață. Aceste măsuri sunt menite să creeze un cadru favorabil dezvoltării pieței pentru produse ecologice și să asigure o cerere constantă pentru astfel de produse.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri clare și concrete pentru promovarea cererii de produse verzi, ceea ce poate limita capacitatea României de a atinge obiectivele de sustenabilitate și de a stimula dezvoltarea unei economii verzi competitive:

1. Lipsa inițiativelor de achiziții publice verzi: SIR 2024 nu prevede politici sau programe care să încurajeze utilizarea achizițiilor publice verzi, un instrument important pentru stimularea cererii de produse sustenabile. În schimb, strategiile europene, cum ar fi NZIA, subliniază necesitatea ca achizițiile publice să includă criterii de sustenabilitate pentru a impulsiona piața produselor verzi.

2. Absenta unor stimulente pentru consumatori și companii: Documentul nu include măsuri care să ofere stimulente directe consumatorilor sau companiilor pentru a alege produse verzi. În contrast, UE propune diverse stimulente, cum ar fi reduceri fiscale,

subvenții sau scheme de recompense, pentru a încuraja tranziția către consumul și producția sustenabile.

3. Lipsa unui cadru legislativ pentru etichetarea și certificarea produselor verzi: SIR 2024 nu propune introducerea unor standarde stricte pentru etichetarea și certificarea produselor verzi, care ar permite consumatorilor să facă alegeri informate. Politicile UE promovează utilizarea unor standarde clare și transparente pentru a asigura că produsele verzi sunt ușor de identificat și că îndeplinesc criterii stricte de sustenabilitate.

4. Absența unei strategii de educare și sensibilizare a consumatorilor: Documentul nu include măsuri pentru educarea și sensibilizarea consumatorilor cu privire la beneficiile produselor verzi și importanța sustenabilității. În schimb, UE sprijină campanii de conștientizare și educație pentru a încuraja comportamente de consum mai responsabile.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Promovarea achizițiilor publice verzi: SIR 2024 ar trebui să includă politici clare care să impună criterii de sustenabilitate în cadrul achizițiilor publice. Aceste criterii ar trebui să prioritizeze produsele și serviciile care respectă standardele de mediu și să contribuie la reducerea emisiilor de carbon. Astfel, guvernul ar putea stimula cererea pentru produse verzi și ar încuraja companiile să adopte practici de producție mai sustenabile.

2. Introducerea stimulentei pentru consumatori și companii: Documentul ar trebui să prevadă măsuri de stimulare pentru consumatori și companii care aleg produse verzi. Aceste stimulente ar putea include scutiri de taxe, subvenții pentru achiziționarea de produse ecologice sau recompense pentru companiile care își îmbunătățesc performanțele de mediu. Astfel de măsuri ar putea contribui la creșterea cererii pentru produse sustenabile pe piața internă.

3. Dezvoltarea unui cadru pentru etichetarea și certificarea produselor verzi:

SIR 2024 ar trebui să introducă standarde naționale pentru etichetarea și certificarea produselor verzi, care să fie aliniate cu normele europene. Aceste standarde ar asigura că produsele ecologice sunt ușor de recunoscut și că îndeplinesc criterii stricte de sustenabilitate, oferind consumatorilor garanția că fac alegeri responsabile.

4. Implementarea unei strategii de educare și sensibilizare: Documentul ar trebui să prevadă măsuri pentru educarea și sensibilizarea publicului cu privire la beneficiile produselor verzi și la importanța sustenabilității. Campanii de conștientizare, programe educaționale în școli și inițiative comunitare ar putea contribui la schimbarea comportamentului consumatorilor și la creșterea cererii pentru produse verzi.

5. Colaborarea cu sectorul privat pentru dezvoltarea pieței produselor verzi: SIR 2024 ar trebui să încurajeze colaborarea între guvern, sectorul privat și organizațiile neguvernamentale pentru a dezvolta piața produselor verzi. Aceasta ar putea include parteneriate public-private, inițiative de cercetare și dezvoltare și sprijin pentru inovații care contribuie la reducerea impactului asupra mediului.

10. Integrarea IMM-urilor în lanțurile de valoare europene

Documentul nu se concentrează suficient pe integrarea IMM-urilor românești în lanțurile valorice europene, esențială pentru creșterea competitivității acestora:

Contextul european:

Uniunea Europeană recunoaște rolul crucial al întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) în economia europeană și subliniază necesitatea integrării acestora în lanțurile de valoare europene pentru a asigura competitivitatea și inovația în sectorul industrial. Net-Zero Industry Act și alte inițiative ale UE, cum ar fi Programul COSME și Horizon Europe, sprijină IMM-urile prin acces la finanțare, sprijin pentru inovare, dezvoltarea competențelor și facilitarea cooperării internaționale. Integrarea IMM-urilor în lanțurile de valoare europene este esențială pentru a le permite să beneficieze de oportunitățile oferite de piața unică europeană și de tranziția către o economie verde și digitală.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri specifice și detaliate pentru integrarea IMM-urilor în lanțurile de valoare europene, ceea ce poate limita capacitatea acestora de a beneficia de pe urma oportunităților create de piața unică europeană și de a se adapta la noile cerințe ale economiei verzi. Lipsa unei strategii clare în acest sens poate duce la o slabă competitivitate a IMM-urilor românești pe piața europeană și globală:

1. Lipsa măsurilor de sprijin pentru integrarea IMM-urilor în lanțurile de valoare: SIR 2024 nu prevede inițiative specifice pentru sprijinirea IMM-urilor în eforturile lor de a se integra în lanțurile de valoare europene. UE, în schimb, prin diverse programe, oferă sprijin financiar, consultanță și acces la piețe pentru a facilita integrarea IMM-urilor în lanțurile de aprovizionare europene și globale.

2. Absența unei strategii de colaborare între IMM-uri și companii mari:

Documentul nu include măsuri pentru promovarea colaborării între IMM-uri și companiile mari din România și UE, esențială pentru creșterea capacităților IMM-urilor și pentru integrarea acestora în lanțurile de valoare. Strategiile europene promovează parteneriatele între companii mari și IMM-uri pentru a stimula inovația și pentru a crește competitivitatea.

3. Lipsa unei strategii pentru accesul IMM-urilor la finanțare și piețe internaționale: SIR 2024 nu prevede măsuri detaliate pentru facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare și piețe internaționale, ceea ce este crucial pentru integrarea acestora în lanțurile de valoare europene. UE oferă diverse mecanisme de finanțare și programe care sprijină IMM-urile în extinderea pe piețele internaționale.

4. Absența unui cadru de sprijin pentru dezvoltarea competențelor IMM-urilor: Documentul nu include măsuri pentru dezvoltarea competențelor IMM-urilor, necesare pentru a face față cerințelor și standardelor europene în cadrul lanțurilor de valoare. UE promovează formarea și recalificarea profesională pentru a asigura că IMM-urile pot adopta tehnologii noi și pot respecta reglementările stricte de mediu și calitate.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Crearea unui program național de integrare a IMM-urilor în lanțurile de valoare europene: SIR 2024 ar trebui să prevadă un program național dedicat sprijinului IMM-urilor în eforturile lor de a se integra în lanțurile de valoare europene. Acest program ar trebui să ofere finanțare, consultanță și sprijin pentru dezvoltarea capacităților, astfel încât IMM-urile să poată colabora eficient cu parteneri europeni și să participe la lanțurile de aprovizionare ale companiilor mari.

2. Promovarea colaborării între IMM-uri și companiile mari: Documentul ar trebui să includă măsuri pentru promovarea parteneriatelor între IMM-uri și companiile mari din România și UE. Aceste parteneriate ar putea fi sprijinite prin facilități de finanțare,

parteneriate public-private și inițiative comune de cercetare și dezvoltare. Colaborarea ar stimula inovația și ar permite IMM-urilor să își extindă capacitățile și să acceseze noi piețe.

3. Facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare și piețe internaționale: SIR 2024 ar trebui să prevadă măsuri pentru facilitarea accesului IMM-urilor la surse de finanțare și la piețe internaționale. Aceste măsuri ar putea include acces la fonduri europene, scheme de garantare a creditelor și programe de sprijin pentru exporturi. Facilitarea accesului la finanțare și piețe este crucială pentru creșterea și internaționalizarea IMM-urilor.

4. Dezvoltarea competențelor și formarea profesională pentru IMM-uri: Documentul ar trebui să includă un cadru de sprijin pentru dezvoltarea competențelor necesare IMM-urilor pentru a se integra în lanțurile de valoare europene. Aceasta ar putea include programe de formare profesională, cursuri de recalificare și inițiative de educație continuă, care să permită IMM-urilor să adopte tehnologii noi și să respecte standardele europene de mediu și calitate.

5. Crearea de rețele și platforme de colaborare pentru IMM-uri: SIR 2024 ar trebui să sprijine crearea de rețele și platforme de colaborare care să faciliteze contactele și schimbul de bune practici între IMM-uri, companii mari și alte părți interesate din lanțurile de valoare europene. Aceste rețele ar putea include platforme online, evenimente de matchmaking și inițiative de colaborare regională și internațională.

11. Reducerea birocrăției

Nu există măsuri concrete pentru eliminarea birocrăției și a obstacolelor legislative, care sunt necesare pentru a spori competitivitatea industriei românești:

Contextul european:

Uniunea Europeană, prin diverse inițiative și reglementări, inclusiv Net-Zero Industry Act și Pactul Verde European, recunoaște că reducerea birocrăției este esențială pentru a facilita tranziția către o economie verde și pentru a stimula creșterea economică. Simplificarea procedurilor administrative, reducerea sarcinilor birocratice și accelerarea proceselor de autorizare sunt considerate priorități pentru a asigura un mediu favorabil investițiilor și inovării. Aceste măsuri sunt menite să îmbunătățească competitivitatea industriei europene, să reducă costurile pentru companii și să permită implementarea rapidă a proiectelor de infrastructură și tehnologie verde.

Deficiențe în SIR 2024:

SIR 2024 nu include măsuri detaliate și concrete pentru reducerea birocrăției, ceea ce poate împiedica dezvoltarea eficientă a proiectelor industriale și de infrastructură verde. Birocrația excesivă poate descuraja investițiile, poate întârzia implementarea proiectelor și poate reduce competitivitatea României pe piața europeană și globală:

1. Lipsa unor măsuri specifice pentru simplificarea procedurilor administrative: SIR 2024 nu prevede inițiative clare pentru simplificarea procedurilor administrative, esențiale pentru reducerea timpului și costurilor necesare pentru obținerea autorizațiilor și avizelor. În contrast, NZIA propune măsuri specifice pentru accelerarea proceselor de autorizare, în special pentru proiectele strategice în domeniul tehnologiilor net-zero.

2. Absența unui cadru pentru reducerea sarcinilor birocratice: Documentul nu include măsuri pentru reducerea sarcinilor birocratice pentru companii, ceea ce este crucial pentru a stimula investițiile și inovarea. UE promovează un cadru de reglementare care să minimizeze birocrăția și să creeze condiții favorabile pentru dezvoltarea afacerilor și implementarea proiectelor inovatoare.

3. Lipsa unei strategii pentru digitalizarea procedurilor administrative: SIR 2024 nu prevede măsuri pentru digitalizarea procedurilor administrative, ceea ce ar putea reduce semnificativ timpul și efortul necesare pentru gestionarea cerințelor birocratice. Digitalizarea este esențială pentru a îmbunătăți eficiența proceselor și pentru a asigura accesibilitatea acestora la nivel național.

4. Absența unor mecanisme de coordonare interministerială pentru simplificarea birocrăției: Documentul nu menționează crearea unor mecanisme de coordonare interministerială pentru a asigura că eforturile de reducere a birocrăției sunt coerente și eficiente la toate nivelurile guvernamentale. În schimb, UE promovează o abordare integrată și coordonată pentru simplificarea reglementărilor și procedurilor administrative.

Ce ar trebui inclus în SIR 2024:

1. Simplificarea și accelerarea procedurilor administrative: SIR 2024 ar trebui să prevadă măsuri clare pentru simplificarea și accelerarea procedurilor administrative, în special pentru proiectele strategice din domeniul tehnologiilor net-zero. Aceste măsuri ar putea include termene limită stricte pentru obținerea autorizațiilor, reducerea numărului de avize necesare și centralizarea procesului de avizare într-un singur punct de contact.

2. Reducerea sarcinilor birocratice pentru companii: Documentul ar trebui să includă măsuri pentru reducerea sarcinilor birocratice pentru companii, în special pentru IMM-uri și start-up-uri. Aceste măsuri ar putea include simplificarea cerințelor de raportare,

eliminarea documentelor redundante și crearea unor proceduri standardizate la nivel național.

3. Digitalizarea procedurilor administrative: SIR 2024 ar trebui să prevadă măsuri pentru digitalizarea completă a procedurilor administrative, inclusiv introducerea unui sistem electronic național pentru depunerea și gestionarea cererilor de autorizație și aviz. Digitalizarea ar reduce semnificativ timpul și costurile asociate cu birocrația și ar îmbunătăți accesibilitatea acestor servicii pentru toți actorii implicați.

4. Crearea unui mecanism de coordonare interministerială: Documentul ar trebui să propună crearea unui mecanism de coordonare interministerială pentru a asigura coerența și eficiența măsurilor de reducere a birocrației. Acest mecanism ar facilita colaborarea între diferite ministere și agenții guvernamentale și ar asigura implementarea eficientă a măsurilor de simplificare.

5. Consultarea cu sectorul privat și societatea civilă: Documentul ar trebui să prevadă consultări periodice cu sectorul privat și societatea civilă pentru a identifica problemele birocratice și a dezvolta soluții adaptate nevoilor reale ale economiei. Aceste consultări ar asigura că măsurile de simplificare răspund provocărilor întâmpinate de companii și contribuie la creșterea competitivității.

12. Valorificarea potențialului românesc

Identificarea domeniilor strategice prin analize data-based:

România are un potențial semnificativ în anumite domenii economice și industriale, care, dacă sunt valorificate corect, pot transforma țara într-un lider la nivel european. Pentru a identifica aceste domenii, este esențial ca statul român să adopte o abordare bazată pe date (data-driven), utilizând analize avansate care să includă evaluări economice, tehnologice, de mediu și sociale.

Analizele ar trebui să includă:

1. Evaluarea resurselor naturale și a infrastructurii existente: Identificarea resurselor naturale disponibile (minerale, resurse energetice regenerabile, terenuri agricole fertile) și a infrastructurii industriale care poate fi adaptată sau extinsă pentru a sprijini dezvoltarea unor noi industrii.

2. Potențialul de inovare și cercetare-dezvoltare (R&D): Evaluarea capacităților naționale de cercetare și inovare, inclusiv a talentului disponibil în universități și institute de cercetare, pentru a sprijini dezvoltarea de tehnologii avansate și sustenabile.

3. Analiza competitivității internaționale: Identificarea domeniilor în care România are sau poate dezvolta avantaje competitive la nivel european, cum ar fi producția de energie verde, agricultura ecologică, tehnologiile de digitalizare și automatizare, și producția de materiale avansate.

4. Studiul cererii de piață: Analiza piețelor interne și internaționale pentru a identifica segmentele de piață care pot fi capturate sau extinse de către companiile românești, în special în contextul tranziției către o economie verde și digitală.

Prioritizarea domeniilor de interes strategic:

Pe baza analizelor, statul român ar trebui să identifice și să prioritizeze domeniile în care poate excela la nivel european. Aceste domenii ar trebui să fie alese pe baza potențialului lor de a atrage investiții, de a crea locuri de muncă, și de a contribui la creșterea economică sustenabilă.

Domeniile potențiale ar putea include:

- **Energia regenerabilă:** România are un potențial ridicat în producția de energie eoliană și solară, precum și în dezvoltarea de tehnologii de stocare a energiei.
- **Agricultura ecologică:** Având terenuri agricole fertile, România poate deveni un lider în producția de alimente ecologice, cu valoare adăugată ridicată.
- **Tehnologiile digitale și automatizare:** Dezvoltarea și integrarea tehnologiilor digitale, cum ar fi inteligența artificială, blockchain, și Internet of Things (IoT), în industriile tradiționale pot îmbunătăți eficiența și competitivitatea acestora.

Solicitarea de finanțare europeană pentru proiecte strategice:

După identificarea domeniilor prioritare, România ar trebui să dezvolte proiecte strategice concrete care să fie prezentate Comisiei Europene pentru finanțare. Aceste proiecte ar trebui să fie bine fundamentate, cu obiective clare, planuri de implementare detaliate și o evaluare a impactului economic și social.

Statul român ar trebui să solicite sprijin financiar pentru:

- 1. Dezvoltarea infrastructurii necesare:** Crearea de rețele energetice verzi, modernizarea infrastructurii de transport și logistică, și dezvoltarea centrelor de inovare și R&D.
- 2. Formarea și recalificarea forței de muncă:** Implementarea unor programe naționale de formare și recalificare în domeniile prioritare, pentru a asigura disponibilitatea unei forțe de muncă calificate.
- 3. Sprijinirea IMM-urilor și start-up-urilor:** Acordarea de granturi și facilități fiscale pentru IMM-uri și start-up-uri care activează în domeniile prioritare identificate.
- 4. Promovarea parteneriatelor public-private:** Încurajarea colaborării între guvern, sectorul privat și instituțiile academice pentru a accelera dezvoltarea și implementarea proiectelor strategice.

Prin adoptarea unei abordări strategice și data-based, România poate identifica și valorifica domeniile în care are un potențial ridicat de a deveni un lider european. Aceasta va permite nu doar dezvoltarea economică pe termen lung, ci și o poziționare mai competitivă a României în cadrul Uniunii Europene.